

Arany János

JÁNOS PAP ORSZÁGA

Büszke, harcos, kalandor nép
Volt a magyar nemzet,
Kétélű kard, mely ha moccant,
Jobbra-balra sebzett;
S jobbra-balra, merre fordult,
A fegyvernek éle,
Pusztá lett a népes ország

És üvöltött rajta végig
Farkasok zenéje.

Kin a német, minthogy őrá
Járt a rud legjobban,
Megfélemlék, megbusúla,
Cselt szövött titokban:
Nem birván az oroszlánál,
Annak vermet ása,
Takarónak a veremre,
Mint egyéb gazságra, jó lesz
Krisztus szent vallása.

"Ázsiának sáska-féle
Kóborló pogánya,
Isten a te lelkedet bár
Mind pokolra hányja!
Ne legyen az idvességben
Soha semmi részed:
Lelked üdvösségeért nem;
De saját bőrünk javáért
Megtérítünk téged."

Így beszélt a német papság
És a pénzbe markolt,
(A papok nagytoroku zsákja
Már akkor is megvolt);
Bor, tulok lett a dulásig,
A pénzt nem kimélte,
Tudta, nem vész kárba semmi,
Húzni fogja firól-fira
Az uzsorát érte.

Lett is aztán dinom-dánom,
Keresztyén tivornya.
Hirdeté az istenígét
Papok bora, bornya.
Kocsma lett az istenháza,
Melyben ittak-ettek, -
S egy-két szentnek a nevét ha
Elgagyogták részeg fővel,
Mindent megfizettek.

Kiváltképen egy pap, neve
Iván, azaz János,
Többi közt legjobban értett

Ehhez a munkához.
Udvarán örökké tombolt
A lakzi, kaláka,
Hét mérföldre érzett a szag
S úgy hítták ezt a vidéket:
János pap országa.

Kedves ország volt ez a táj
Minden naplopónak,
Kasza-kapa-kerülőnek,
Éhen kóborlónak;
Kujtorgó ebek lakoztak
A jó sült szagával,
Kujtorgó magyar nép dőzsölt
- Ha tudott keresztet hányni -
Jánossal magával.

Sült ökör hevert szanaszét
János udvarában,
Két szarván boros csobányok,
Kés az oldalában.
Akinek tetszett, odament,
Az ökörből vágott,
S jót ivott rá a csobányból,
Nem is könnyen hagyta aztán
Ezt a jó országot.

Alig futott ennek híre
A népség között el,
Aki nem jött a szagára,
A hírére jött el,
Nem, hogy jól lakjék, hanem csak
Hogy valamit lásson, -
S addig nézte, addig nézte,
Hogy maga is megkivánta,
Kívül a palánkon.

S aki egyszer megkivánta,
Azt be is bocsáták,
Pogány fővel el nem hagyta
Többé a kalákát:
Megtaníták kulacs-szónál
A Krisztus hitére...
Vagy nem is a hitre, hanem
A vallást elundokító
Sok mindenféle.

Első ága volt a hitnek
(Elmondom a nagyját):
Hogy minden termék tizedét
A papoknak adják,
Bort és búzát és baromfit,
Földeket is mellé
S faluszámra jobbágy-népet,
Aki a kövér pusztákat
Ingyen megművelné.

Másik ága volt a hitnek,
Hogy: ne kapj a kincsen,
Mennyországban a gazdagnak
Semmi helye nincsen.
Ne rabold el a némettől,
Ami neki termett,
Sőt ha ingedet lehúzza,
Azt se bánd, mert Isten úgy ad
Lelkednek kegyelmet.

Harmadik volt: országodat
Pap kezére bízzad,
Ő ráér tanácsot adni,
Míg más ember izzad.
Ő mindent végez helyetted,
Kell-e több jó annál?
Bízd rá, ami gondba jőne;
Csak a pásztor legyen ébren,
Hadd aludjék a nyáj.

Negyedik hitágazatja:
Házasodjál össze,
Gyenge a magyar, ha minden
Nemzet nincsen közte;
Hozz lakót, minél többfélét,
Ültesd a nyakadra,
S béketűrőssel fogadjad,
Ha tulajdon eszterhéjad
Alól kizaklatna.

Ötödik... mit én tudom mi?
Az is ilyenféle
Rágalom s káromkodás a
Mégváltó nevére,
Melyeken a jó magyarság
Gyönyörűen épült:

Idegen kalandoroktól
Ki hagyá magát pusztítani
Csaknem mindenéből.

Legott a királyi székre
Német ember hágott,
Aki fogta, másnak adta
Titkon az országot.
S amiatt, hogy másnak adta
S a magyart megrontá,
Iszonyú belháborúban
Magyar a magyarnak vérét
Eszendőig ontá.

Attól kezdve többször is volt
János pap országa.
Sült galamb, borral folyó ér
És ingyen-kaláka;
Melyekért a jó magyar nép
Mindenét od'adta,
S tett olyat részeg fejével
Hogy, mikor kijózanodott,
Százszor megsiratta.

Most is vannak, akik ilyen
Hizlalóba vágynak:
Lomhán a gyomornak élni
És élni az ágynak;
Kik előtt, a hashoz mérve,
A haza sem drága,
S midőn ez küzdelemre készti,
Felsohajtnak: jöjj el, jöjj el
János pap országa.

(1848)